

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 6Ssk/131/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0824100564
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Matulník
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2024:0824100564.1

Uznesenie

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: M. U. Z., narodený XX. P. XXXX, bytom v O., B. XX/XX, proti žalovanému: Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Račianska ul. 71, o žalobe na obnovu konania vedeného na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 29Sa/1/2022, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Správneho súdu v Banskej Bystrici zo dňa 25. septembra 2024, č. k. 31Sa/4/2024 - 9, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a.

Účastníkom konania nepriznáva nárok na náhradu trov kasačného konania.

odôvodnenie:

1. Správny súd v Banskej Bystrici uznesením zo dňa 25. septembra 2024, č. k. 31Sa/4/2024 - 9 (ďalej len „napadnuté uznesenie“ a „správny súd“) odmietol žalobu podanú žalobcom ako zjavne nedôvodnú podľa § 483 ods. 1 písm. e) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“).

2. Správny súd v odôvodnení napadnutého uznesenia v podstatnom konštatoval, že SSP upravuje tri situácie, kedy možno napadnúť rozhodnutie správneho súdu žalobou na obnovu konania. Takáto žaloba je prípustná len vtedy, ak napádané rozhodnutie v neprospech účastníka je dôsledkom trestného činu sudcu, iného účastníka konania alebo osoby zúčastnenej na konaní, ak Európsky súd pre ľudské práva rozhodol alebo dospel vo svojom rozsudku k záveru, že rozhodnutím správneho súdu alebo konaním, ktoré mu predchádzalo, boli porušené základné ľudské práva alebo slobody účastníka konania a závažné dôsledky tohto porušenia neboli odstránené priznaným primeraným zadostučinením, alebo rozhodnutie správneho súdu je v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora Európskej únie, Rady Európskej únie alebo Komisie, ktoré je pre účastníkov záväzné. Správny súd uviedol, že žiaden z vyššie uvedených dôvodov obnovy konania žalobca v žalobe neidentifikoval. V žalobe žalobca uviedol skutočnosti bližšie opísané v bodoch 2 až 4 napadnutého uznesenia.

3. Správny súd v konaní v sociálnych veciach nie je viazaný žalobnými bodmi, a preto nie je viazaný ani dôvodmi žaloby v zmysle § 481 ods. 2 SSP. Správny súd preto pristúpil k preskúmaniu, či nie sú dané ďalšie dôvody na obnovu konania, ktoré žalobca v žalobe neuviedol. Správny súd nebol známy žiadny dôvod na obnovu konania stanovený v § 472 SSP, t. j., že by bolo rozhodnuté v neprospech žalobcu v dôsledku trestného činu sudcu, iného účastníka konania alebo osoby zúčastnenej v konaní alebo dôvod podľa písm. c/, t. j., že by bolo rozhodnutie Krajského súdu v Žiline v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora EÚ, Rady EÚ alebo Komisie, ktoré by pre účastníkov konania bolo záväzné.

4. Preto skonštatoval, že žalobca nepredložil žiaden dôkaz, ktorý by bol relevantný pre prijatie záveru o dôvodnosti žaloby na obnovu konania, či už podľa § 472 písm. a) - právoplatný odsudzujúci rozsudok, písm. b) - rozhodnutie ESLP, ktorého účastníkom by bol samotný žalobca a týkalo by sa rozhodnutia vydaného v konaní, ktorého obnovu žalobcu žiada povoliť, alebo písm. c) - rozhodnutie Súdneho dvoru

EÚ, Rady EÚ alebo Komisie, pričom tieto skutočnosti ako dôvod prípustnosti obnovy konania ani v žalobe o obnovu konania neuvádzal, ale uvádzal tvrdenia, ktoré sú pre prípustnosť povolenia obnovy konania právne irelevantné. Žalobcom uvádzané dôvody obnovy konania nie sú dôvodmi, ktoré SSP pripúšťa ako dôvod obnovy konania. V tomto prípade mal správny súd povinnosť žalobu na obnovu konania bez jej ďalšieho prejednanja odmietnuť v zmysle § 483 ods. 1 písm. e) SSP. Správny súd zároveň sám nezistil (§ 481 ods. 2 SSP) žiadny relevantný dôvod na obnovu konania. Preto potom žalobu na obnovu konania odmietol ako zjavne nedôvodnú podľa ustanovenia § 483 ods. 1 písm. e) SSP.

5. Keďže žaloba bola odmietnutá, správny súd o náhrade trov konania o povolení obnovy rozhodol podľa § 170 písm. a) SSP v spojení s § 480 ods. 1 SSP tak, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania.

6. Proti tomuto uzneseniu v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť žalobca. V kasačnej sťažnosti žalobca skonštatoval, že (i) „Napadnuté uznesenie napádam v plnom rozsahu“; (ii) ďalej uviedol, že : „Podanie kasačnej sťažnosti zdôvodňujem: GR ZVJS nebolo zo zákona splnomocnené konať a rozhodnúť o mojej žiadosti zo dňa 11.01.2020; Krajský súd v Žiline nebol zo zákona splnomocnený konať a rozhodovať o zákonnosti rozhodnutí a GR ZVJS zo dňa 15.01.2022; Správny súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci; Správny súd sa odklonil od rozhodovacej praxe kasačného súdu ...“; (iii) poukázal na uznesenia Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Ssk/100/2022 zo dňa 30. augusta 2023; sp. zn. 7Ssk/81/2022 zo dňa 14. júla 2023 a sp. zn. 6Ssk/105/2022 zo dňa 27. septembra 2023, tvrdiac, že „ ... ani v jednom prípade Kasačný súd nezodôvodnil zrušenie, že žaloby na obnovu konania nesmerovali proti skutkom uvedeným v § 472 zákona č. 162/2015.“. Žiadal, aby kasačný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil správne mu súdu na ďalšie konanie, alebo, aby zmenil podľa § 462 ods. 2 SSP napadnuté uznesenie správneho súdu tak, že zruší rozhodnutie GR ZVJS zo dňa 15. januára 2020.

7. Žalovaný nevyužil svoje právo a na základe zaslanej výzvy správneho súdu sa nevyjadril ku kasačnej sťažnosti žalobcu. Kasačná sťažnosť mu bola doručená dňa 4. októbra 2024.

8. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) ako súd kasačný [§ 11 písm. h) SSP] preskúmal napadnuté uznesenie správneho súdu, ako aj konanie predchádzajúce jeho vydaniu postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu nie je dôvodná.

9. Podľa § 472 SSP, žalobu na obnovu konania možno napadnúť právoplatné rozhodnutie správneho súdu, ak

- a) bolo rozhodnuté v neprospech účastníka konania v dôsledku trestného činu sudcu, iného účastníka konania alebo osoby zúčastnenej na konaní,
- b) Európsky súd pre ľudské práva rozhodol alebo dospel vo svojom rozsudku k záveru, že rozhodnutím správneho súdu alebo konaním, ktoré mu predchádzalo, boli porušené základné ľudské práva alebo slobody účastníka konania a závažné dôsledky tohto porušenia neboli odstránené priznaným primeraným zadosťučinením,
- c) rozhodnutie správneho súdu je v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora Európskej únie, Rady Európskej únie alebo Komisie, ktoré je pre účastníkov konania záväzné.

10. Podľa § 476 SSP, v žalobe na obnovu konania sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť

- a/ označenie rozhodnutia, proti ktorému smeruje,
- b/ rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda,
- c/ dôvod obnovy,
- d/ skutočnosti, ktoré svedčia o tom, že žaloba je podaná včas,
- e/ dôkazy, ktorými sa má dôvodnosť žaloby preukázať,
- f/ žalobný návrh.

11. Podľa § 477 ods. 1 SSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, možno rozšíriť len počas trvania lehoty na podanie žaloby na obnovu konania.

12. Podľa § 477 ods. 2 SSP, dôvody obnovy konania možno meniť len počas trvania lehoty na podanie žaloby na obnovu konania.

13. Podľa § 483 ods. 1 písm. e) SSP, správny súd žalobu na obnovu konania uznesením odmietne, ak je zjavne nedôvodná.

14. Podľa § 461 SSP, kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

15. Od 1. júna 2023 nadobudol účinnosť zákon č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (reforma súdnictva), ktorým boli zriadené Správny súd v Banskej Bystrici, Správny súd v Bratislave a Správny súd v Košiciach (ďalej len „správne súdy“). V zmysle § 3 ods. 1 zákona č. 151/2022 Z. z., správne súdy začnú svoju činnosť 1. júna 2023. Výkon súdnictva prechádza od 1. júna 2023 z krajských súdov na správne súdy vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. júna daná právomoc správnych súdov.

16. Najvyšší správny súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že správny súd postupoval správne, keď podanie (žalobu) žalobcu postupom podľa § 483 ods. 1 písm. e) SSP odmietol.

17. Na úvod najvyšší správny súd uvádza, že žaloba na obnovu konania je svojou podstatou mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorý môžu uplatniť subjekty (§ 474 SSP) len za splnenia zákonom stanovených podmienok; možno ním napadnúť len právoplatné rozhodnutie súdu a len z dôvodov taxatívne uvedených § 472 SSP, teda ak

- bolo rozhodnuté v neprospech účastníka konania v dôsledku trestného činu sudcu, iného účastníka konania alebo osoby zúčastnenej na konaní (§ 472 písm. a/ SSP),

- Európsky súd pre ľudské práva rozhodol alebo dospel vo svojom rozsudku k záveru, že rozhodnutím správneho súdu alebo konaním, ktoré mu predchádzalo, boli porušené základné ľudské práva alebo slobody účastníka konania a závažné dôsledky tohto porušenia neboli odstránené priznaným primeraným zadoštučením (§ 472 písm. b/ SSP),

- rozhodnutie správneho súdu je v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora Európskej únie, Rady Európskej únie alebo Komisie, ktoré je pre účastníkov konania záväzné. Z uvedeného vyplýva, že s prípustnosťou žaloby na obnovu konania zákonodarca počíta len v obmedzenom rozsahu (§ 472 písm. c/ SSP).

18. Zo súdneho spisu bolo zistené, že žalobca sa žalobou zo dňa 23. júla 2024 vedenou na Správnom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 31Sa/4/2024 domáhal obnovy konania vedeného na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 29Sa/1/2022. Správny súd napadnutým uznesením podľa § 483 ods. 1 písm. e) SSP odmietol správnu žalobu žalobcu. Nakoľko sa žalobca v tu prejednáwanej veci domáhal obnovy konania vedeného na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 29Sa/1/2022, najvyšší správny súd zameral svoju pozornosť na splnenie podmienok obnovy konania ako sú vymedzené v § 472 a nasl. SSP.

19. Dôvody žaloby na obnovu konania sú taxatívne uvedené v § 472 SSP, pričom sa jedná o podmienky prípustnosti žaloby. Žalobca však v žalobe neuviedol žiadne také skutočnosti, ktoré by dôvodnosť žaloby na obnovu konania preukazovali. Správny súd preto postupoval správne, keď žalobu na obnovu konania odmietol ako zjavne nedôvodnú.

20. Vzhľadom na to, že žalobca v žalobe netvrdil existenciu žiadneho z dôvodov obnovy konania, ktoré zákon pripúšťa a správny súd sám nezistil takýto dôvod, má najvyšší správny súd za to, že správny súd postupoval správne, ak žalobu na obnovu konania ako zjavne nedôvodnú odmietol v zmysle § 483 ods. 1 písm. e) SSP.

21. Čo sa týka žalobcom uvádzaného dôvodu kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. h) SSP (odklon správneho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu), najvyšší správny súd konštatuje, že dôvod kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. h) SSP (vymedzený porušením zákona zo strany správneho súdu tým, že sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu) zakladajúci jej prípustnosť, primárne slúži na zabezpečenie jednotnej interpretácie zákonov, a teda k dosiahnutiu jednoty uplatnenia právnej úpravy v rovnakých prípadoch (pozri napr. Baricová, J., Fečík, M., Filová, A. a kol. Správny súdny poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2018, 1618 s.). V uvedenom je vyjadrená ochrana princípu právnej istoty ako jedného zo základných princíпов

demokratického právneho štátu implicitne obsiahnutého v č. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Jadrom tohto princípu je odôvodnené očakávanie subjektov práva, že „... príslušné štátne orgány budú konať a rozhodovať podľa platných právnych predpisov, že ich budú správne vykladať a aplikovať“ (pozri napr. II. ÚS 10/99, II. ÚS 234/03, IV. ÚS 92/09, III. ÚS 190/2016). Právna istota pri interpretácii a následnej aplikácii práva spočíva v tom, že „... na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď.“ (pozri napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99, III. ÚS 356/06). Takýto prístup vedie k zabezpečeniu istoty účastníka konania, že v jeho prípade bude rozhodnuté obdobne ako v podobnom prípade v minulosti. Účastník konania tak môže predvídať rozhodnutie vo svojej veci aj s ohľadom na predchádzajúce rozhodnutia v podobných prípadoch. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že pre posudzovanie prípustnosti kasačnej sťažnosti z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. h) SSP je nutné skúmať „podobnosť vecí“, konkrétne podobnosť prejednávanej veci a veci skôr rozhodnutej (ustálené judikovanej kasačným súdom). Aby mohla byť podobnosť skúmaná, musí byť táto v prvom rade artikulovaná, vymedzená, resp. opísaná. Vymedzenie „podobnosti vecí“ je, vychádzajúc z ustanovenia § 445 ods. 1 písm. c) SSP, povinnosťou sťažovateľa. Jeho prípadné zlyhanie v tejto oblasti (teda absencia alebo nedostatočné vymedzenie „podobnosti vecí“) spôsobuje deficit kasačnej sťažnosti v zmysle nenaplnenia podstatných náležitostí kasačnej sťažnosti podľa § 445 ods. 1 písm. c) SSP [neuviedenie sťažnostného bodu podľa § 440 ods. 1 písm. h) SSP] a je nutné na kasačnú sťažnosť (v zodpovedajúcej časti) trpiacu vyššie opísaným defektom nahliadať ako na neprípustnú podľa § 439 ods. 3 písm. a) SSP. V súvislosti s vymedzením „podobnosti vecí“ je na mieste spomenúť výrok H. L. A. Harta, že „... aj keď býva formulácia „Posudzuj podobné prípady podobne a odlišné prípady odlišne“ ústredným prvkom predstavy spravodlivosti, je sama osebe táto formulácia nedostatočná a dokiaľ ju nedoplníme, nemôže poskytovať žiaden určitý návod konania. Je tomu tak preto, že jednotlivci v akejkoľvek skupine sú si v niektorých ohľadoch navzájom podobní a v iných zase odlišní a pokiaľ nestanovíme, aké podobnosti a aké rozdiely sú relevantné, zostane veta „Posudzuj podobné prípady podobne“ iba prázdnu formou“. (Hart, H.L.A. Pojem práva. Praha : PROSTOR, 2010, 161 s.). Z naznačenej podstaty veci teda vyplýva potreba zaoberať sa kritériami podobnosti. Za normatívne stanovený obsahový návod v procese identifikácie „podobnosti vecí“ je nutné vnímať ustanovenie § 440 ods. 2 prvá veta SSP, v zmysle ktorého dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v odseku 1 písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Podobnosť vecí, pre potreby aplikácie ustanovenia § 440 ods. 1 písm. h) SSP, teda treba posudzovať optikou „právneho posúdenia vecí“. Pre potreby obsahového vymedzenia pojmu „právne posúdenie“ možno poukázať na jeho vcelku komplexnú formuláciu, ktorú najvyšší súd artikuloval nasledovne „... riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad.“ (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/27/2019 zo 14. marca 2019). Vzhľadom na značne simplexný spôsob vyjadrenia kasačného dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. h) SSP žalobcom [keď žalobca síce prejudikatúru uvádza (viď bod 6 sub (iii) vyššie), avšak táto sa vzťahuje na otázku právneho zastúpenia, resp. kvalifikácie sťažovateľa a nie na otázku prípustnosti obnovy konania] najvyšší správny súd pre potreby posúdenia prejednávanej veci len stroho konštatuje (bez nutnosti dôslednejšieho rozvítia úvah vyššie), že vymedziť „podobnosť vecí“ bez aspoň bazálnej artikulácie skutkovej otázky (quaestio facti), ale najmä právnej otázky (quaestio iuris), ktoré otázky boli riešené jednak vo veci prejednávanej a jednak vo veci „referenčnej“ (judikovanej - predstavujúcej ustálenú rozhodovaciu prax) jednoducho nemožno. Inými slovami právne posúdenie veci musí byť špecifikované v oboch prípadoch dostatočne konkrétne na to, aby mohli byť tieto prípady porovnané. Za dostatočne konkrétny popis kolidujúcich právnych posúdení však nemožno považovať iba strohé konštatovanie, že „... ani v jednom prípade Kasačný súd nezodôvodnil zrušenie, že žaloby na obnovu konania nesmerovali proti skutkom uvedeným v § 472 zákona č. 162/2015.“.

22. Z vyššie uvedených dôvodov, najvyšší správny súd kasačnú sťažnosť žalobcu postupom podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

23. O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že žalobcovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, nárok na ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP a analogicky podľa § 167 ods. 1 SSP) a žalovanému ho nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP analogicky podľa § 168 SSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho správneho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.